

PARTILLE KOMMUN
partille.kommun@partille.se

2023-01- 11
1 (18)
Dnr SI 2022:6200

1

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av Partille
Grundsärskola – Öjersjö 1-9
i Partille kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Partille Grundsärskola – Öjersö 1-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Partille Grundsärskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledare ta fram en tydlig planering för hur alla elever får delta i aktiviteter

som gör att de får praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 16 juni 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:6200) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundsärskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2

Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3

Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och

2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Rektorn inhämtar ett brett underlag för analys av undervisningens kvalitet och utbildningens styrkor och utvecklingsområden, och utifrån det beslutar om förbättringsåtgärder som bidrar till att utveckla verksamheten. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö, att ta tillvara och stödja personalens kompetens samt möjliggöra för flexibilitet i utbildningen.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn aktivt skapar sig en bild av undervisningens genomförande och förutsättningar, och sedan beslutar om utvecklingsåtgärder grundade i analys av den information som samlats in. Av intervjuer och dokument framkommer att rektorn följer elevernas kunskapsutveckling genom lärplattformen som skolan använder. I skolans lärplattform publicerar lärarna sina planeringar, lärloggar, individuella utvecklingsplaner (IUP) och bedömning av elevernas kunskaper. Rektorn har skapat strukturer för att kunna få in information genom att det finns rutiner såsom när lärarna ska uppdatera bedömningarna i lärplattformen. Lärarna berättar att rektorn sammanställer resultaten och diskuterar det med arbetslagen. Elevhälsan är också involverade i arbetet med kunskapsuppföljning. Rektorn följer upp elevernas upplevelse av trygghet då skolan flera gånger varje läsår genomför skolans egen trygghetsenkät, vilket ger statistik på klass-, hus- och organisationsnivå. Tryggheten följs även upp av lärarna vid varje utvecklingssamtal och vid elevhälsosamtalen. Rektorn beskriver att hen själv inte har så mycket tid att genomföra strukturerade lektionsbesök men att hen ändå får en bred bild av hur undervisningen bedrivs, genom att hen organiserat för möten med olika professioner för att följa upp olika delar av verksamheten. Hen har exempelvis ett samordningsmöte där arbetslagsledarna och biträdande rektorn möts för att gå igenom det systematiska kvalitetsarbetet i arbetslagen, vilka hjälpmedel som används och hur lokalerna fungerar för verksamheten. Hen har även möte varje vecka med specialpedagog och logoped för att följa upp elevhälsoarbetet. Resultaten sammanställs och analyseras. Utifrån information som rektorn får skapar hen varje år en analys som kallas "samlad bild" där hen redogör för effekten av arbetet med skolans utvecklingsområde som i år är "självständighet hos eleven". En djupare analys av trygghet på skolenheten finns även i planen mot diskriminering och kränkande behandling. I rektorns samlade bild för läsåret 21/22 framgår exempelvis att personalens arbete för att alla elever ska ha hjälpmedel utifrån sina behov har lett till

att eleverna är mer självständiga och hanterar övergångar mellan aktiviteter på ett bättre sätt. Ett annat exempel är att fler elever som läser ämnesområden ligger på fördjupade kunskaper eller på väg mot fördjupade kunskaper än tidigare år och att rektorn relaterar det till högre bedömarkompetens hos lärarna då man satsat på kollegialt lärande i bedömning. Rektorn kan även se att elever som läser ämnen når högre måluppfyllelse mer jämt fördelat i alla ämnen jämfört med tidigare då de praktisk-estetiska ämnena dominerade i bedömningen hög måluppfyllelse.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn med god kvalitet leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på att skapa en tillgänglig lärmiljö, att ta tillvara och stödja personalens kompetens samt möjliggöra för flexibilitet i utbildningen. I inskickat material och i intervjuer beskrivs skolans arbete för att säkerställa att eleverna läser enligt rätt kursplan. Eleverna är organiserade i åldersblandade klasser som är uppdelade i huvudsak utifrån om eleverna läser ämnen eller ämnesområden. Det finns elever som läser utifrån en kombination av kursplaner(flexibelt). Utifrån analys av lärarnas bedömningar av elevernas kunskaper kan specialpedagogen rekommendera att man behöver förändra utifrån vilken kursplan som eleverna ska läsa. Rektorn beslutar sedan och använder underlaget för hur personal fördelas i grupperna inför läsårsstart så att rätt kompetens finns i varje elevgrupp och även flyttar personal utifrån behov. Med kompetens menar rektorn såväl behörighet som kunskap om eleverna och användningen av kompensatoriska hjälpmedel men även utifrån hur väl personalens personlighet möter eleverna. Personalen är medvetet uppdelade utifrån kompetens och rektorn berättar i intervju att hen gärna ser att lärarna undervisar även i ämnen där de inte är helt behöriga för att begränsa antalet vuxna som eleverna möter samt att de har kompetens utifrån elevgruppen är prioriterat.

Elevhälsan arbetar verksamhetsnära framförallt i nya grupper och i grupper där det tillkommit nya elever för att kartlägga och tillrättalägga den pedagogiska lärmiljön för eleven samt hitta rätt hjälpmedel. Arbetet sker i tätt samarbete med arbetslaget. Elevhälsan deltar i planeringar och arbetslagsmöten för att kunna diskutera och ställa frågor för att tillsammans förstå elevernas behov och på så sätt kunna skapa strukturer, hitta hjälpmedel och få till en anpassad lärmiljö där man tagit hänsyn till den pedagogiska miljön men även den fysiska- och den sociala miljön. De lyfter att man måste se till helheten för att det ska kunna fungera för varje enskild elev. Ett exempel är att de efter en workshop om hur viktig den fysiska miljön är för

tillgängligheten, strukturerade om i elevernas hemvister genom att minska på visuella intryck och organisera dem för större tydlighet med bilder och markeringar.

För att höja kvaliteten i verksamheten har rektorn medvetet rekryterat personal med pedagogisk utbildning med en kunskapssyn som kan bidra i grundsärskolan. Rektorn skapar även förutsättningar och uppmuntrar personalen att skaffa sig den formella behörighet för att undervisa inom skolformen genom att ge dem möjlighet att läsa till speciallärare, med specialisering mot utvecklingsstörning, i kombination med arbete.

Rektorn har även säkerställt att kompetens finns i skolenheten så att mindre kompetensutvecklingsinsatser kan tillgodoses inom skolenheten, exempelvis om någon från personalen behöver handledning utifrån en specifik funktionsvariation eller hur man använder ett hjälpmedel. Elevhälsan berättar att man har haft fortbildning för personalen om tydliggörande pedagogik och kompensatoriska hjälpmedel utifrån att rektorn tillsammans med elevhälsan identifierat att det fanns ett behov av att hitta en gemensam kunskapssyn i personalgruppen då man har flera nya lärare och flera olika personalgrupper i verksamheten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Undervisningen är stimulerande och består av olika arbetssätt så att det blir variation och balans. Den anpassas på ett tydligt sätt till elevernas förutsättningar, behov och kunskapsnivåer. Vidare präglas undervisningen av struktur där arbetsmoment och aktiviteter på ett logiskt sätt hänger samman och skapar igenkänning hos eleverna.

Eleverna ges möjlighet att lära tillsammans med andra, samtidigt som undervisningen möter deras behov och tillvaratar deras förutsättningar. Syftet med lektionen eller arbetsmoment tydliggörs för eleverna på ett individanpassat sätt.

Varierad och stimulerande undervisning

Granskningen visar att undervisningen är varierad och stimulerande och tillsammans med ett aktivt lärarstöd och individanpassade hjälpmedel skapar det förutsättningar för eleverna att nå så långt som möjligt. Vid observationer och intervjuer framkommer att lärarna använder en variation av olika arbetssätt under lektionerna. De håller gemensamma genomgångar för hela gruppen med information och även dialog. Eleverna arbetar enskilt och i grupp. Lärarna varierar även innehållet genom att växla mellan olika arbetssätt där eleverna kan få arbeta med en uppgift för att sedan spela ett spel med en klasskompis, läsa eller se en film. Lärarna berättar att de diskuterar och planerar undervisningen tillsammans i arbetslaget för att alla ska kunna stötta eleverna i deras utveckling och för att få en större variation i uppgifterna. Elevassistenterna berättar att lärarna förberett uppgifter till eleverna och det finns uppgifter i olika svårighetsgrad som de kan välja bland utifrån elevernas utveckling och dagsform. Materialet som är framtaget till eleverna har ofta anknytning till det som eleverna tycker om, för elever som läser ämnesområden kan det handla om Mumin eller olika djur. Vid observationerna framkommer att lektionerna följer ett logiskt flöde som knyter an till vad eleverna gjort tidigare eller kopplas till en bok, film eller utflykt de gjort. De äldre ämneeleverna var till exempel i skogen för att leta inspiration till sitt sagoskrivande, där de gjorde upp en eld och lyssnade på en saga. Därefter arbetade de vidare med strukturer för hur man skriver en saga och pratade om olika idéer som de fick på utflykten i skogen. Vidare visade observationerna att personalen hade strategier för att hjälpa eleverna framåt i sitt arbete genom att stötta och uppmuntra eleverna. Lärare använder sig till exempel av tydliga stödstrukturer när elever ska skriva sagor, och läraren visar och förklarar utifrån dessa. Elevernas Individuella utvecklingsplaner (IUP:er) innehåller konkret formulerade mål så det är tydligt vad eleven behöver arbeta mot och dessa används aktivt av lärarna i planeringen av undervisningen men även av all personal för att kunna motivera och visa eleverna deras framsteg. Personalen har strategier för att bredda variationen i undervisningen genom att skapa lärande i olika situationer såsom i lek, på golvet som i bänken. Både vid observationerna och i intervjuerna framkommer många exempel på hur personalen arbetar med hjälpmedel för att alla elever ska kunna vara delaktiga och förstå vad de ska göra. Hjälpmedel används både på gruppnivå och individnivå. Dagens och veckans schema finns på tavlan för hela gruppen men många elever har

också individuella scheman på bänken, på en vägg eller i mobilen, beroende på elevens behov och förmåga. En elev berättar i intervju att hen blir väldigt hjälpt av de bildstöd som finns till schemat på tavlan, eftersom det gör det lätt att förstå vad hen ska göra. Det finns timetimers som används både på gruppnivå men även individuellt. Några elever har samtalskortor som de använder för att kunna delta i ett samtal eller för att göra sig förstådda när de vill eller önskar något. Lärarna har skapat samtalskortor utifrån innehållet i lektionen eller situationen som är anpassade till de elever som behöver. Några elever får transportkort, vilket är en bild eller en sak som betyder att de ska gå till sitt schema för att se vad de ska göra härnäst. Vissa elever kan behöva förberedas inför en ny aktivitet i schemat och då kan lärarna använda sig av en social berättelse, vilket är en beskrivning steg för steg över hur eleven ska gå till väga och genom att prata om stegen är eleven bättre förberedd på att genomföra aktiviteten när den väl kommer.

Strukturerad undervisning

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur med ett tydligt syfte där eleverna har möjlighet att lära tillsammans på sin nivå. Vid observationer och i intervjuer framkommer det att skoldagen och lektionerna har en tydlig struktur som åskådliggörs med text och bilder på tavlan och i individuella scheman. Varje skoldag börjar med en samling som någon i personalen eller ibland någon elev håller i. Beroende på ålder och grupp varierar innehållet något. Lektionernas delmoment åskådliggörs med en pil i vissa klassrum medan de elever som har individuella scheman plockar bort varje avklarat moment från sitt kardborreschema. Vid observationer förekommer flera exempel på hur lärarna arbetar med att skapa möjligheter för att alla elever ska kunna arbeta i grupp utifrån sina förutsättningar. Elever som har behov av att sitta i eget rum deltar ändå vid gemensamma genomgångar eftersom grupprummen finns i direkt anslutning till klassrummen. När eleverna ska arbeta i grupp finns information om vilka som ska jobba ihop på tavlan. Lärarna gör gruppindelningen utifrån elevernas förmågor, som till exempel en grupp med elever som kan läsa och en för elever som har svårare med läsningen och personalen anpassar stöttningen för att eleverna ska klara sina uppgifter. Lärarna berättar att de visar och förklarar syftet med lektionerna och lärandet på olika sätt men att det oftast står på tavlan. Vid observationerna framkommer flera exempel på hur de arbetar utifrån syftet på tavlan. Syftet med lektionerna i svenska var till exempel att lära sig hur man skriver en saga. En lärare resonerar tillsammans med eleverna om varför det är viktigt att kunna följa ett recept. En annan lärare uppger att de även kan prata om syftet i efterhand då det blir tydligt att eleven har användning av

vad de tidigare lärt sig för att förstå något nytt. En av elevassistenterna lyfter hur svårt det metakognitiva är för elevgruppen men att de ofta diskuterar hur de ska kunna motivera eleverna, hitta deras syfte och mål.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Det pågår ett medvetet och aktivt arbete som skapar trygghet för eleverna och som också möjliggör interaktion med andra elever vilket leder till social gemenskap både inom och utanför den egna undervisningsgruppen. Arbetet som görs bygger på återkommande analyser av kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet. Det genomförs flera olika främjande och förebyggande insatser som syftar till att bidra till elevernas personliga utveckling och lust att lära. Det pågår vidare ett medvetet arbete för att öka de äldre elevernas förutsättningar att bli aktiva och delaktiga i det samhälle som omger dem. Skolan genomför olika aktiviteter som bidrar till att eleverna får erfarenheter av såväl kulturliv som förenings- och arbetsliv, samt innehåller perspektiv som gynnar elevernas personliga utveckling. Det saknas däremot ett planerat arbete, där studie- och yrkesvägledare ingår för alla elever, för att ge dem förutsättningar att bli aktivt delaktiga i samhällslivet.

Trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete med att skapa trygghet för eleverna på skolan som även innehåller tillfällen för social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. Av inkommen information och av intervjuer med personal och rektorn framgår att det pågår ett arbete med att utveckla skolenhetens egen elevenkät för kartläggning av elevernas trygghet med anpassat bildstöd till frågorna. Enkäten genomförs flera gånger varje läsår för att på så sätt ge eleverna bättre förutsättningar att svara på enkäten. Enkäten utvärderas och utvecklas hela tiden för att ge en så tydlig bild som möjligt av elevernas upplevelse av trygghet på skolan. Rektorn kartlägger elevernas upplevelse av trygghet genom att samla in information via olika enkäter till elever, vårdnadshavare och personal men använder även frånvarostatistik och inkomna anmälningar om kränkande behandling. Utifrån kartläggningar och analys av resultaten genomförs insatser för att eleverna ska känna sig trygga i olika sammanhang och i gemenskap med andra elever även utanför sin egen undervisningsgrupp. Rektorn beskriver i sin analys av skolans trygghetsarbete i planen mot kränkande behandling och diskriminering att skolan nu planerar och genomför fler aktiviteter där eleverna i grundsärskolan gör saker tillsammans än man gjort tidigare i syfte att hjälpa eleverna att utvecklas i samvaron med andra. Det ställer högre krav på elevernas sociala förmågor och strategier och därför har de valt att fokusera på att arbeta med struktur och kommunikation. Rektorn berättar även att de arbetar långsiktigt för att hjälpa eleverna att vara trygga i olika sociala sammanhang. Hen ger exempel som att eleverna ska kunna få träna på att äta själva även om de spiller eller att hitta hjälpmedel som gör att fler elever kan gå till matsalen i grundskolans lokaler. Rektorn berättar att grundsärskolans elever deltar i luciafirande och friluftsdagar med grundskolan och att de deltar i elevrådet. Eleverna har gemensamma raster med grundskolans elever och flera elever från grundskolan deltar i grundsärskolans rastaktiviteter, och vid intervju med elever berättar de om vilka de brukar vara med som går på grundskolan. Skolan har även en samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen genom att lärare från kulturskolan kommer till skolan och har dans med eleverna.

Rektorn berättar att det bedrivs ett främjande arbete för att eleverna ska vara trygga i undervisningssituationerna, genom att det finns en struktur för hur bemanningen av elevgrupperna ska ske. Bemanningen sker inom personalgruppen så långt som möjligt utan att ta in vikarier för att struktur och rutiner ska vara intakta. Personalen kan roteras mellan elevgrupper för att eleverna ska känna sig trygga med fler vuxna. För att tydliggöra för eleverna presenteras vilka elever och personal som är i gruppen under dagen tydligt vid samlingen vid skoldagens början.

Deltagande i samhällsliv

Granskningen visar att skolan arbetar aktivt för att ge eleverna förutsättningar att bli delaktiga i samhället både genom att möta närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv men också rustas för att leva i en digitaliserad vardag. I intervjuer framkommer många exempel på utflykter som eleverna åker på som exempelvis teaterbesök, olika sportevenemang och besök i affärer. De åker antingen med kommunala färdmedel för att träna på att kunna röra sig ute i samhället men skolan har även en minibuss som de använder vid vissa resor för att underlätta transport. Lärarna och elevassistenterna tränar eleverna i att använda digitala verktyg för att bygga upp den digitala förmågan men också för att de ska känna till risker som det för med sig. Personalen väljer digitala verktyg för att eleverna ska kunna bli mer självständiga när de blir äldre. De använder till exempel olika digitala kommunikationshjälpmedel, en app för digitala berättelser och digitala kartor för att orientera sig. Lärarna berättar att de till våren kommer att arbeta med ett tema om sexualitet, samtycke och normer. Eleverna kommer att få arbeta med dessa frågor utifrån olika perspektiv i skolans alla ämnen. Elevassistenterna berättar att de även pratar kontinuerligt om normer och värden med eleverna och ger exempel på frågor som skillnaden mellan att älska och tycka om och andra svåra frågor som könsidentitet när man även har en identitet utifrån sitt handikapp. De använder en app med eleverna som RFSU tagit fram. Även vid en lektionsobservation behandlas ämnet då en lärare läser ur en bok om kärlek och hur kärlek kan ta sig olika uttryck, och samtalar med eleverna om det.

Granskningen visar att det saknas ett planerat arbete där Studie- och yrkesvägledare ingår för alla elever även om insatser görs för de äldre eleverna. Det framkommer även att de påbörjat en kartläggning av olika aktiviteter som genomförs i undervisningen. Av intervjuer framkommer att studie- och yrkesvägledarna har ett årshjul för insatser för årskurs 7-9. I årshjulet framgår dels att eleverna i årskurs åtta och nio får vara på en PRAO-plats men även att en studie- och yrkesvägledare förbereder eleverna inför gymnasievalet med lektioner och gymnasieskolepraktik. Rektorn beskriver samarbetet som skolan har med den lokala idrottsföreningen som tar emot eleverna två och två utifrån ett schema så att alla elever i årskurs 8 och 9 får vara där. Eleverna får vara med i det dagliga arbetet och exempelvis städa, tvätta matchkläder och arbeta i caféet. Lärarna berättar att de yngre eleverna i årskurs 1-6 arbetar med olika yrken i samhällsorienterande ämnen och de arbetar med olika yrken utifrån ett jämställdhetsperspektiv i hemkunskapen. Eleverna får exempelvis leka och läsa om olika yrken för att sen skriva i boken om mig själv vad de skulle vilja arbeta

med när de blir stora. Det framgår dock inte att lärarna får stöttning av studie- och yrkesvägledare i planeringen av dessa aktiviteter. Rektorn berättar att man på skolan påbörjat en kartläggning av vilka aktiviteter som genomförs och kan kopplas till ett aktivt deltagande i samhällslivet i de olika grupperna och utifrån de olika ämnena. Representanter för huvudman berättar att de har ett bokat möte med studie- och yrkesvägledaren för att planera för hens del i det arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledare ta fram en tydlig planering för hur alla elever får delta i aktiviteter som gör att de får praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Skolinspektionens granskning visar att eleverna får ta del av det omgivande samhället genom utflykter och studiebesök. Detta arbete bedrivs framför allt av de enskilda lärarna vilket gör att det finns en risk att arbetet bedrivs på olika sätt och i olika utsträckning i olika elevgrupper, beroende på vem som ansvarar för undervisningen, och att arbetet riskerar att inte ge eleverna tillräckliga möjligheter att ta del av det omgivande samhället och känna sig inkluderade. Det framkommer dock att de på skolenheten planerat att kartlägga vilka studie- och yrkesförberedande insatser som genomförs men att denna kartläggning inte påbörjats vid tiden för Skolinspektionens granskning.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling, förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Av läroplanen för grundsärskolan framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska verka för att utveckla kontakter med arbets-, förenings- och kulturliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö och bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund. Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med lärarna och studie- och yrkesvägledaren ser till att alla elever ges förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet som ger dem konkreta erfarenheter av inte bara kulturlivet utan också närsamhällets arbets- och föreningsliv. Lärarna bör med stöd av rektorn och studie- och yrkesvägledaren genomföra den planerade kartläggningen av vilka aktiviteter i närsamhället som behöver genomföras för att eleverna ska få så allsidiga erfarenheter som möjligt och som gynnar deras personliga utveckling och skapar möjlighet för dem att delta i samhällslivet som aktiva samhällsmedborgare. Arbetet bör leda till en planering, där studie- och yrkesvägledaren bidrar med kompetens, och tydliggöra när och hur i elevernas utbildning aktiviteterna ska genomföras. I arbetet bör också perspektiv finnas om hur eleverna utifrån sina förutsättningar får träna på att göra val utan att begränsas utifrån traditionella föreställningar om kön.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Lärarna bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling kontinuerligt under läsåret. Bedömningarna återkopplas till eleverna både muntligt och digitalt i skolans lärplattform. Utifrån bedömningarna anpassar lärarna undervisningen. All personal på skolan samverkar kring bedömning och betygssättning i olika forum. Samverkan leder till att lärarna känner sig trygga i sin bedömning men också att hela personalgruppen utvecklar sin bedömarkompetens.

Fortlöpande bedömning

Granskningen visar att lärarna fortlöpande bedömer och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling och utifrån underlagen återkopplar till eleverna på ett anpassat och framtåsyftande sätt. Av intervjuer och dokumentation framgår att lärarna använder skolans lärplattform på ett strukturerat sätt och dokumenterar elevernas kunskaper i elevernas lärloggar, bedömningar och i Individuell utvecklingsplan (IUP). I lärloggarna beskrivs elevernas arbete och kunskapsutveckling med text och bild. Alla elever har tillgång till sin lärlogg och några är delaktiga i att skapa den. I lärloggarna sker den formativa bedömningen och där kan eleverna följa sin utveckling över tid. De kan också följa sin kunskapsutveckling i bedömningarna som görs utifrån betygskriterierna (för elever som läser ämnen) och kriterier för bedömning (för elever som läser ämnesområden). Vid utvecklingssamtalen används informationen för att ta fram en IUP som de sedan arbetar utifrån för att eleven ska kunna nå sina mål. Elevassistenterna berättar att de är delaktiga i bedömningen eftersom de ser elevernas arbete och att de bidrar till helheten i lärarnas bedömning. Bedömningarna skrivs i en loggbok som är ett kommunikationsverktyg mellan lärare och elevassistenter men de diskuterar även bedömning på arbetslagsmöten. Elevassistenterna känner sig väl förtrodda med kursplanerna och vad eleverna behöver utveckla. Eleverna kan följa och vara delaktiga i sina framsteg genom att själva logga in på lärplattformen eller genom att lärarna skriver ut deras IUP och de mallar som illustrerar vad de kan och vad de ska arbeta mer med. Lärarna visar elevernas framsteg genom att fylla i mallar och lärloggarna och pratar med eleverna utifrån deras kunskaper och utvecklingen framgår. För de elever som behöver bildstöd tar de hjälp av bilder som de tagit på eleverna när de visar sina framsteg eller kunskaper. Lärarna återkopplar elevernas kunskapsutveckling och vad de ska träna mer på, eller gå vidare med, kontinuerligt under terminen och vid utvecklingssamtalen.

Granskningen visar även att lärarna anpassar undervisningen utifrån de bedömningar som görs och att de använder bedömningarna som en grund för anpassningar och särskilt stöd. Av intervjuer och dokumentation framgår att lärarna även anpassar elevernas undervisning utifrån deras IUP som uppdateras en gång varje termin och att den förändras när eleverna gör framsteg. Elevassistenterna berättar att de återkopplar till lärarna om de ser att eleven behöver andra uppgifter för att träna mer eller för att kunna gå vidare. Eleverna görs även delaktiga genom att de varje fredag får utvärdera sin skolvecka. Lärarnas bedömningar av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för arbetet med att säkerställa att elever läser utifrån rätt kursplan. Enligt elevhälsan utvärderar de elevernas kunskapsutveckling tre gånger per år för att kunna fatta beslut om särskilt stöd och åtgärdsprogram där behov finns.

Samverkan

Granskningen visar att lärarna samverkar med varandra i bedömningsarbetet och vid betygssättning på ett systematiskt sätt, vilket bidrar till att utveckla lärarnas bedömarkompetens. Av intervjuer framgår att rektorn planerat verksamheten utifrån ett tvålärarsystem för grupperna vilket gör att det är två lärare som planerar undervisningen tillsammans och sambedömer elevernas kunskaper. Alla lärarna har även tid varannan vecka för kollegialt lärande utifrån exempelvis bedömning. Under förra läsåret användes även tid på studiedagar för kompetensutveckling inom tydliggörande pedagogik med fokus på den gemensamma förståelsen för kartläggning och bedömning av elevernas förmågor. Lärarna har tagit fram mallar för att kunna åskådliggöra lärandet för eleverna men också för att alla som arbetar med eleverna ska kunna använda dem. De lärare som undervisar i ett enskilt ämne i grundsärskolan deltar i möten och vissa programinnehåll på studiedagar för att få information och diskutera undervisning och bedömning med de ordinarie lärarna. Vidare berättar rektorn att man det senaste året har arbetat med förändringarna i läroplanen (Lgrsär22) i syfte att förstå förändringarna och diskutera hur de ska lägga upp undervisningen men även hur de ska få syn på kunskaper och göra bedömningar. De diskuterade även hur ett temaområde ska bedömas, hur de nya skrivningarna i betygskriterierna och kriterierna för bedömning ska tolkas och hur de kan få syn på det. Lärarna på skolan har innan pandemin deltagit i kompetensutveckling i bedömning med andra skolor i Göteborgsregionen (GR), men man har nu fokuserat på att strukturera upp bedömningsforum inom skolenheten. Det framkommer inte att det finns någon annan samverkan med andra skolenheter i syfte att öka likvärdigheten i de bedömningar som görs, vilket skulle kunna utveckla likvärdigheten i lärarnas bedömningar ytterligare.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är följande. Huvudmannen arbetar långsiktigt och systematiskt för att nå god måluppfyllelse och likvärdig utbildning. Det finns en tydlig struktur i huvudmannens uppföljningar vilket ligger till grund för en självständig analys och bedömning av kvaliteten i verksamheten. Rektorn får ett behovsanpassat stöd och möjlighet att samverka med andra rektorer inom kommunen men även inom Göteborgsregionen. Huvudmannen underlättar även för grundsärskolan att samverka med grundskolan och det omgivande samhället.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och arbetar långsiktigt och systematiskt för att ge verksamheten goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. Av intervjuer framkommer att huvudmannen och rektorn har regelbundna avstämningar där rektorn och avdelningschefen går igenom nuläget utifrån personalsituation och lokaler men även om det kommit in anmälningar om kränkande behandling och hur det går med uppföljning av pågående ärenden. Även kvalitetsdialoger genomförs regelbundet mellan rektorn och avdelningschef där också en controller deltar vid ett tillfälle per år. Kvalitetsdialogerna fokuserar på måluppfyllelse, utveckling och förutsättningar utifrån underlag om elevernas kunskapsutveckling, elevernas upplevda trygghet och skolans plan mot kränkande behandling. En gång om året genomförs en temadag för förvaltningen och nämnden där rektorn presenterar sin samlade bild av läsåret utifrån skolans systematiska kvalitetsarbete. Därefter tar förvaltningen fram en egen samlad bild av verksamheten. I arbetet med att ta fram en samlad bild utgår förvaltningen från information som de fått i dialog med rektorn, rektorns analys av verksamheten men även ifrån kunskapsresultat, personalbehörighet, arbetsmiljöarbetet, eventuella anmälningar om kränkande behandling, skolenkäten för vårdnadshavare och elevernas trygghetsenkät. I den samlade bilden finns huvudmannens analys av genomförda insatser och vad de bidragit till för de prioriterade utvecklingsområden man haft innevarande år samt vilka prioriterade mål man ser att verksamheten behöver arbeta mot nästkommande läsår. Förvaltningens bild utgör sedan underlag för nämndens arbete. Både huvudmannen och rektorn nämner det kompensatoriska uppdraget som ett prioriterat område i grundsärskolan. De vill fortsätta att utveckla skolans metoder och strukturer som

kompenserar för elevernas funktionsvariationer både i skolan och för deras framtida liv. Både rektorn och huvudman berättar att de gör insatser för att behålla personal eftersom det är svårt att få behörig och lämplig personal till grundsärskolan. De erbjuder kompetensutveckling, både inom kommunen och skolenheten, men skapar även möjlighet för lärare att vidareutbilda sig till speciallärare. Ett annat sätt för huvudmannen att behålla erfaren personal är att de kan få uppdrag som "teampiloter". Ett sådant uppdrag innebär att vara ett stöd i rektors pedagogiska ledarskap. Huvudmannen organiserar träffar för alla teampiloter två gånger om året utifrån olika teman som teampiloterna sedan för vidare till sina kollegor på respektive skolenhet. Arbetet syftar till att skapa en likvärdighet inom kommunens skolor.

Huvudmannen arbetar med långsiktighet och systematik för att nå god måloppfyllelse i verksamheten. Elevhälsan på skolenheten har erfarenhet av och är väl insatt i grundsärskolans arbete och att det även finns tillgång till en studie- och yrkesvägledare med inriktning mot grundsärskolan. Enligt rektorn är lokalerna väl tilltagna och ändamålsenligt utformade. Skolan har de resurser som krävs för att skapa rätt förutsättningar för eleverna till exempel genom utrustning, hjälpmedel och digitala verktyg.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenheten

Granskningen visar att huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och skolenheten utifrån en god kännedom om den verksamhet som bedrivs på grundsärskolan. Av intervjuer och dokument framkommer att huvudmannen underlättar samverkan och kontakten mellan skola och samhälle. Huvudmannen får en god kännedom om rektorns behov av stöd genom de veckovisa avstämningarna och kvalitetsdialogerna. På förvaltningen finns stöd för rektorn genom till exempelvis controller och jurist. Rektor upplever att huvudmannen ger det stöd som behövs. Rektor samverkar med övriga rektorer från grundskolorna i kommunen och deltar i ledningsdagar och har också samverkan med andra grundsärskolor i Göteborgsregionen. Rektor och huvudman berättar att eleverna har möjlighet att läsa flexibelt och att man stämmer av det regelbundet. Grundsärskolan är samlokaliserad med grundskola men i dagsläget läser inga elever enligt grundskolans läroplan, i en grundskoleklass, dels för att rektor organiserat för att lärare inom skolenheten har kompetens att undervisa och bedöma även enligt grundskolans kursplaner men också för att det finns schematekniska utmaningar. Det framgår att man reviderat och utvecklat dokumentmallarna som används vid intern och extern överlämning. Representanterna för huvudmannen uppger att man följer upp eleverna

från förskolan för att se vilka elever som kommer till grundsärskolan och som eventuellt behöver utredas. Samlokaliseringen med grundskolan möjliggör för samverkan kring skolgång och andra skolgemensamma aktiviteter. Förvaltningen erbjuder ett kulturprogram som är ett samarbete med Kultur- och fritidsförvaltningen och erbjuder olika arrangemang för målgruppen. Kulturskolan erbjuder också möjlighet för eleverna att dansa på skolan. När det gäller elevernas kontakter med övriga samhället uppger huvudmannen att man arbetar aktivt för att hitta praoplatser och att de i dagsläget har samarbete med den lokala idrottsföreningen. Samarbete med den lokala idrottsföreningen möjliggör för grundsärskolan att genomföra prao. Man har även haft samtal med andra kommunala verksamheter för att hitta fler möjliga praoplatser. Man har även dialog med exempelvis daglig verksamhet och kommunens förskolor för att få tillgång till fler prao-platser. De berättar även att det finns ett samarbete med fyra andra kommuner i regionen där man tillsammans har två studie- och yrkesvägledare anställda. Dessa har kompetens för skolformen och arbetar för att kunna tillgodose elevernas specifika behov.

Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter att stötta skolenheten i det planerade arbetet med att ta fram en plan för det studie- och yrkesvägledande arbetet för alla elever i grundsärskolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Beslutsfattare

Signerat av: Roland Fallström

X Malin Edin

Föredragande

Signerat av: Malin Edin

I handläggningen av ärendet har även utredare Ia Thun och Karin Larsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 10 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- 1 gruppintervjuer med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8-10 november 2022. Besöket genomfördes av Malin Edin, Ia Thun och Karin Larsson.

Öjersjö grundskola i Partille kommun är en 1-9 skola och har enligt uppgift 62 elever. 35 av eleverna läser enbart ämnesområden, 24 läser enbart ämnen, 2 elever läser både ämnen och ämnesområden och 2 elever läser flera ämnen enligt grundskolans läroplan. Skolan leds av en rektor samt en biträdande rektor.

Bilaga 3**Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning vid Grundsärskola – Öjersjö1-9 i Partille kommun**

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 3:
Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledare ta fram en tydlig planering för hur alla elever får delta i aktiviteter som gör att de får praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: